

2019 Yılı İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. Yüzyıl Becerilerini Destekleme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri*

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Serkan DENİZ¹, Eyüp İZCİ²

1 Dr., Millî Eğitim Bakanlığı, Battalgazi İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, serkandeniz440@gmail.com. ORCID: 0000-0001-7573-5704.

2 Prof. Dr., İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, eyup.izci@inonu.edu.tr. ORCID: 0000-0002-6975-0454.

Gönderilme Tarihi: 03.08.2024 Kabul Tarihi: 06.12.2024 DOI: 10.37669/milliegitim.1527497

Atıf: “Deniz, S., ve İzci, E. (2025). 2019 yılı İlkokul Türkçe dersi öğretim programının 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri. *Millî Eğitim*, 54(246), 609-648.DOI: 10.37669/milliegitim.1527497”

Öz

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre 2019 yılı İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyini belirlemektir. Bu araştırma, nicel yöntemi esas alan tarama modelinde bir araştırmadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek kullanılarak elde edilmiştir. Ölçek geliştirilirken farklı örneklem gruplarına uygulama yapılmıştır. Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizinden yararlanılarak ölçeğin yapı geçerliği sağlanmıştır. Geliştirilen ölçek, oransız küme örnekleme yöntemiyle seçilmiş 505 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar t-testi, ANOVA testi ve Pearson korelasyon analizinden yararlanılmıştır. İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın yaşam ve kariyer becerilerini yüksek düzeyde; öğrenme ve yenilik becerilerini yüksek düzeyde; bilgi, medya ve teknoloji becerilerini ise orta düzeyde desteklediği görülmüştür. Yapılan analizlerde öğretmen görüşlerinin cinsiyet ve farkındalık düzeyi değişkenlerine göre ölçeğin tüm faktörlerinde; eğitim düzeyi ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre sadece bilgi, medya ve teknoloji becerileri faktöründe anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerinin çalışılan yerleşim birimi değişkenine göre ölçeğin tüm faktörlerinde anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile ölçeğe ilişkin ortalama puanları arasında anlamlı ilişkinin bulunmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: yeterli, beceri, 21. yüzyıl becerileri, program değerlendirme, Türkçe Dersi Öğretim Programı

* Bu makale Prof. Dr. Eyüp İZCİ'nin danışmanlığında Dr. Serkan DENİZ'in “İlkokul Türkçe dersi öğretim programının 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri” isimli doktora tezinden oluşturulmuştur.

Teachers' Opinions on the Level of Supporting 21st Century Skills in the 2019 Primary School Turkish Curriculum

RESEARCH ARTICLE

Abstract

In this study, determining the level of support for 21st century skills in the 2019 Primary School Turkish Curriculum from the perspective of classroom teachers was aimed. The study is a survey model research using quantitative method. All the data were obtained by using the scale prepared by the author. During the development of the scale, different sample groups were applied. Exploratory and confirmatory factor analyses were used to ensure the construct validity of the scale. The developed scale was applied to 505 classroom teachers selected by disproportionate cluster sampling method. Independent groups t test, ANOVA test and Pearson correlation analysis to analyse the data has been used. It was observed that the Primary School Turkish Curriculum supports life and career skills in the high level; learning and innovation skills in the high level; and information, media and technology skills in the medium level. From the analysis, determined that teachers' opinions differed significantly in all factors of the scale based on gender and awareness level variables, and only in the information, media and technology skills factor based on education level and grade level variables. No meaningful difference was found in all factors of the scale depending on the residential unit variable. No significant relationship was found between the teachers' professional seniority and their mean scores on the scale.

Keywords: competence, skill, 21st century skills, programme evaluation, Turkish curriculum

Giriş

Son yıllarda yaşanan savaşlar, doğal afetler, ekonomik krizler, küresel etkiye sahip bulaşıcı hastalıklar, iklim değişikliği ve gıda güvenliği vb. problemler, “kendine yeten ülke” statüsüne kavuşulmasının önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Nitekim çağın gerektirdiği niteliğe kavuşamayan devletler millî güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Buradan hareketle devletin varlığını sürdürmesi, tüm alanlarda yeterli gelişim seviyesine ulaşması ve ihtiyaç duyulan donanımlı insan kaynağının yetiştirilmesi için 21. yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılması gerekmektedir. Ayrıca bu becerilerle donanmış bireyler refah seviyesinin yükselmesinde etkin rol oynayarak toplumsal dönüşümü sağlamaktadır (Atış Akyol ve Aşkar, 2022; Gülsoy, 2020; Yayla ve Sağlam, 2021).

İnsanlar her çağda hayat kalitesini arttırmak ve sahip oldukları olanakları çeşitlendirmek için yoğun çaba göstermiştir. Bu çabalar toplumun farklı

dönemlerden geçerek evrim geçirmesine neden olmuştur. Sırasıyla avcılık ve toplayıcılığın hâkim olduğu *toplum 1.0*, tarımsal etkinliklerin gerçekleştirildiği *toplum 2.0*, sanayileşmeye bağlı olarak seri üretime geçilen *toplum 3.0*, bilgi ağlarının oluşturulduğu ve bilginin sermaye hâline geldiği *toplum 4.0* dönemleri yaşanmıştır (Aktuğ ve Sevinç, 2021). Son olarak *toplum 5.0* şeklinde adlandırılan ve “süper akıllı toplum” sloganıyla duyurulan dijital dönüşüm sürecine girilmiştir. Bu dönem teknolojinin toplum yararına kullanılması ve teknolojinin insanlık açısından tehdit unsuru olarak görülmemesi esasına dayanan insan odaklı dijital dönüşümü içermektedir (Fukuda, 2020).

Toplumsal dönüşümlere bağlı olarak donanımlı insanın taşınması gereken nitelikler de değişikliğe uğramıştır. Günümüzde bilgiyi üreten, hayata transfer edebilen, etkili iletişim becerilerine sahip olan, topluma ve doğaya karşı duyarlı olan, sorumluluklarını bilen, girişimci, doğru ve etkili kararlar alabilen, üst düzey zihinsel becerilere sahip olan, medya ve teknoloji okuryazarı bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB], 2023). Bu nedenle öğretim programları; bilgiyi aktarmak yerine beceri ve değerleri kazandırmayı amaç edinmelidir (Anagün vd., 2016; Maneen, 2016). 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi; bireylerin başarı seviyelerinin yükselmesi, okul deneyimlerinin pozitif yönde değişmesi ve farkındalık düzeylerinin artırılması açısından oldukça önemlidir (Bernier, 2015; Cox, 2014; Eryılmaz ve Ulusoy, 2015; Keidanren, 2018; Sejzi vd., 2013; White, 2012). Buna rağmen öğretim programlarında 21. yüzyıl becerilerine yer verilme düzeyinin araştırıldığı sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (Aydın ve Tunagür, 2021; Barası, 2020; Bozkurt, 2021; Çetin ve Çetin, 2021; Çolak, 2018; Doğan, 2020; Kalemkuş, 2020; Kayhan vd., 2019; Kıyıkçı, 2021; Otuz vd., 2018; Özkan Elgün, 2021; Sarıtaş, 2019). Ancak öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin algılarını inceleyen bir araştırmanın olmadığı görülmüştür. Araştırmanın özgün bir konuyu inceleyerek ilgili literatüre katkı sağlayacağı, program geliştirme çalışmalarına ve araştırmacılara destek olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre 2019 yılı İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyinin tespit edilmesidir. Araştırmada cevap aranan alt problemler aşağıda sıralanmıştır:

1-) Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın;

- a) Yaşam ve kariyer becerilerini destekleme düzeyi nedir?
- b) Öğrenme ve yenilik becerilerini destekleme düzeyi nedir?
- c) Bilgi, medya ve teknoloji becerilerini destekleme düzeyi nedir?

2-) Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin algılarında; cinsiyetlerine, eğitim düzeylerine, çalıştıkları yerleşim birimine, farkındalık düzeylerine ve eğitim verdikleri sınıf seviyesine göre anlamlı farklılık var mıdır?

3-) Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin algıları ile mesleki kıdemleri arasında ilişki var mıdır?

21. yüzyıl becerileri çerçeve ortaklığı (Partnership for 21st century skills)

Çağdaş öğrenci tanımı ve 21. yüzyıl öğrencisinin sahip olması gereken özellikler hakkında evrensel bir uzlaşa yoktur. Literatürde 21. yüzyıl öğrencisi; teknolojik yerli, dijital yerli, internet nesli, yeni bin yılın öğrencisi gibi isimlerle ifade edilmiştir (Monereo, 2004; Oblinger ve Oblinger, 2005; Pedro, 2006 ve Prensky, 2001). Literatürde 21. yüzyıl becerilerine yönelik farklı tanım ve sınıflamalar olmasına karşın Partnership for 21st Century Skills (P21) beceriler çerçevesinin sıklıkla üzerinde durulan, araştırmalara konu olan ve genel kabul gören beceriler çerçevesi olduğu görülmüştür (Kalemkuş ve Bulut Özek, 2021). Amerika'da bulunan derneklerin üzerinde uzlaşarak belirlediği bu çerçeve, bireylerin mesleklerinde ve günlük hayatlarında ihtiyaç duydukları nitelikleri ortaya koymaktadır (Gelen, 2017). Vatandaşlık eğitimi, ana dili ve yabancı dil öğretimi, coğrafya, tarih, finansal okuryazarlık, sanatsal beceriler ile matematiksel becerilerin kazandırılması gibi unsurları içermektedir. Bu beceri çerçevesi Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin de temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı P21 olarak adlandırılan ve üç ana beceri alanında toplanan beceriler açısından incelenmiştir (Fadel, 2008; P21, 2009). Bu becerilere ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır:

Yaşam ve kariyer becerileri

Kendini yönetme ve girişimcilik: Birçok meslek dalının girişimcilik becerisine sahip olmayı gerektirdiği açıktır. Çünkü girişimci bireyler gerekli durumlarda risk

alma, inisiyatif kullanma, kendine güvenme gibi eğitim ve iş yaşamında kritik becerileri kazanmış insanlardır. Bu bağlamda öğrencilerin ekonomik, sosyal, psikolojik, sanatsal, kültürel ve teknolojik birçok beceriyi kapsayan girişimcilik becerilerini edinmesi; gerek bireysel gerekse toplumsal faydalar sağlaması açısından oldukça önemlidir (Tarhan, 2019). Ayrıca girişimcilik eğitimi, bireylere sorumluluk ve bağımsız hareket etme becerisini kazandırarak sürdürülebilir bir geleceğin temelini oluşturmaktadır (Lindner, 2018).

Esneklik ve uyum sağlayabilme: Bilişsel esneklik, beklenmedik bir durumla karşılaşıldığında kişinin bu beklenmedik koşullara uyum sağlaması ve özgün problem çözme stratejileri geliştirme becerisidir. Yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme ve stresle başa çıkma becerileri; esneklik ve uyum sağlayabilme becerisinin yordayıcıları durumundadır (Çuhadaroğlu, 2013).

Sosyal ve kültürler arası beceriler: İnsanların sosyal ortamlara uyum sağlamalarına ve diğer bireylerle sağlıklı iletişim gerçekleştirmelerine etki eden düşünce, tutum ve davranışların tamamı sosyal beceri olarak adlandırılmaktadır. Yaşamın ilk yıllarında başlayan sosyal beceri kazanımı, toplumsal yapının sağlamlığı açısından oldukça önemlidir (Samancı ve Uçan, 2017). Günümüz toplumunun artan çeşitliliği ve çok kültürlülüğü göz önüne alındığında, ilkökul öğrencileri arasında daha güçlü kültürler arası ilişkilerin oluşturulması gerekmektedir (Vega vd., 2024). Ayrıca küresel vatandaşlık anlayışının gereği olarak diğer kültürler hakkında bilgi sahibi olma, evrensel değerlere bağlı olma ve farklılıklara saygı duyma önemli beceriler arasında görülmektedir (Kan, 2009).

Üretkenlik ve hesap verilebilirlik: Üretkenlik becerisi; belirlenen amaçlara ulaşmak için önemli gereksinimleri tespit etme, zamanı yönetme, etik ilkelere uygun hareket ederek özgün ürünler ortaya koyma yetkinliğidir. Hesap verebilirlik ise ürünlerin üretilmesi sürecinde etkin rol alarak ürünün performansına dair sorumluluk üstlenmektir (21st Century Skills Map, 2024).

Liderlik ve sorumluluk: Liderlik, belli amaçlara erişmek için düzenli ve kasıtlı bir şekilde insanları etkileme ve yönlendirme yeteneği olarak ifade edilmektedir (Önen ve Kanayran, 2015). Sorumluluk ise kişinin yaşamında karşı karşıya kaldığı sorunlar karşısında uygun tercihlerde bulunarak ve etkili kararlar vererek edindiği bilgi, beceri, algı, tutum ve görüşlerin tamamıdır (Karakuş vd., 2016). İlkokul öğrencilerinde sorumluluk duygusunun ve liderlik becerilerinin geliştirilmesi; saldırgan tutumların ve akran zorbalıklarının azalmasına ve

duygusal sorunların önlenmesine yardımcı olacaktır (Leadbeater vd., 2016). Bu nedenle liderlik ve sorumluluk becerilerinin öğretim programlarında yer alması olumlu okul ikliminin oluşturulması açısından son derece önemlidir.

Öğrenme ve yenilik becerileri

Yaratıcı düşünme becerisi: Yaratıcı düşünme; çok yönlü olan, önceden kestirilmesi mümkün olmayan, statik olmayan, alternatif açıdan zengin, yenilikçi ve bir ürün ortaya koymaya dayanan karmaşık bir düşünme biçimidir (Ülger, 2014). Yaratıcı düşünme; öğrencilerin eğitsel içeriğe farklı bakış açılarıyla yaklaşmasını ve içeriği yenilikçi şekillerde kullanmasını sağlayarak esnek düşünme ile bağlantılı zekâ alışkanlıklarının kazanılmasını sağlamaktadır. Ayrıca yaratıcı düşünme becerisi özellikle edebiyat ve sanat eserlerinin oluşturulmasında etkin rol oynamaktadır (Eragamreddy, 2013). Tarihsel süreçte yaratıcı düşünme becerisinin doğuştan gelen bir yeti olduğu düşünülse de günümüzde yaratıcı düşünme becerisinin olumlu ortamlarda gelişebilen veya olumsuz ortamlarda gerileyen bir beceri olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin yaratıcı düşünme becerisinin gelişimini başta aile olmak üzere okul, öğretmen, öğretim programları, sosyal ve fiziksel çevre gibi birçok unsur etkilemektedir (Yeşilyurt, 2020).

İletişim: 21. yüzyıldaki paradigma değişiklikleriyle başa çıkmak ve hızla değişen dünya düzenine uyum sağlamak için öğrencilerin etkili iletişim becerileri konusunda uzmanlaşması gerekmektedir. İletişim becerisi öğrencilerin doğru bilginin kaynağını tespit etmelerine ve bilgiyi filtrelemelerine yardımcı olmaktadır (Rahman vd., 2019). Ayrıca iletişim becerisi; bireyin sosyalleşmesine, öz saygısını ve öz güvenini geliştirmesine katkı sağlamaktadır. İnsanların mimari, hukuk, edebiyat, bilim ve sanat gibi alanlardaki başarılarının temelini oluşturan dil ve iletişim becerilerinin doğuştan ve sezgi yoluyla gerçekleştiğini ileri süren bilim insanları olsa da bu alanda yapılan araştırmalar iletişim becerilerinin sonradan öğrenilebilir ve öğretilebilir niteliklere sahip olduğunu ortaya koymuştur (MacWhinney, 1998).

Eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri: Gerek okul öncesi dönemde gerekse ilkokulda önemli bir kazanım olarak görülen eleştirel düşünme becerisinin önemi yüzyıllar önce anlaşılmıştır ve bilgileri sorgulama becerisi antik çağ filozofları tarafından kullanılmıştır (Florea ve Hurjui, 2015). Benzer şekilde çağdaş eğitimde de öğrencilerin bilgiye ulaşma yollarını öğrenmesi, bilgileri sorgulaması ve kendisine özgü zihin şemalarını oluşturması beklenmektedir.

Bu bağlamda bireylerin eleştirel düşünme becerisini edinmeleri; istenilen bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazanmaları açısından oldukça önemlidir.

Öğrencileri başarılı kılmak için sadece bilgi yeterli değildir. Öğrencilerin modern dünyada çağa uyum sağlaması için problem çözme, yaratıcı düşünme, metabiliş, iletişim vb. gibi 21. yüzyıl becerilerini kazanması gerekmektedir. Problem çözme becerisi temel bilişsel süreçlerden biridir. Öğrenciler bir görevi tamamlamanın yolunu bilmedikleri bir durumla karşılaştıklarında sorun meydana gelir (Rahman, 2019). Problem çözme becerisi ise sorunsal durumların çözümünü amaçlayan ve problemin hissedilmesi, tanımlanması, sınırlandırılması, çözüme yönelik planlar geliştirilmesi, çözümün kontrol edilmesi ve sonucun raporlandırılması gibi adımları içeren sistematik bir süreçtir (Mourtos vd., 2004).

İş birliği: 21. yüzyılda bireylerden beklenen niteliklerden birisi de diğer insanlarla iş birliği içerisinde hareket edebilmesidir. Arkadaşlarıyla uyum içerisinde hareket edebilen bireyler değişim ve gelişime açık hâle gelecektir. Yaşanan etkileşim süreciyle yeni bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazanacaktır. Nitekim gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar iş birlikli öğrenme yaklaşımının öğrencilerin akademik başarı seviyelerini yükselttiğini ve onların sorumluluk duygusunu geliştirdiğini ortaya koymuştur (Sulaiman ve Shahrill, 2015).

Bilgi, medya ve teknoloji becerileri

Bilgi okuryazarlığı: Bilgi gereksinimi hissetme, bilgi gereksinimini tanımlama, bilgiye ulaşma stratejileri geliştirme, doğru bilgiyi belirleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi günlük yaşama transfer etme, yorumlama, bilgileri kategorize etme, düzenleme, yeni bilgileri eski bilgilerle ilişkilendirme ve bilgiyi başkalarına ulaştırma gibi becerileri kapsamaktadır (Kurbanoglu, 2010). Bilgi okuryazarlığı ile bilgi ve iletişim teknolojisi becerileri günümüz bilgi toplumunda giderek önem kazanmaktadır. Birçok araştırma ilkokuldan lisansüstüne kadar tüm öğretim kademelerinde öğrencilerin önemli bilgi okuryazarlığı ve bilgi ve iletişim teknolojisi becerilerinden yoksun olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle bu becerileri geliştirecek etkili bir pedagojik yaklaşıma ihtiyaç vardır (Chu vd., 2011).

Bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı: Teknolojiyi kullanarak bilgiye erişme, ulaşılan bilgileri organize etme, çözümleme ve rapor hâlinde sunma becerisidir (Leu ve Kinzer, 2000). Ayrıca teknolojik araçlara aşina olmayı ve

öğretim sürecini iyileştirmek için teknolojinin etkin kullanımını, teknolojiye karşı geliştirilen olumlu tutum ile bilişsel, duyuşsal ve teknik becerileri de kapsamaktadır (Aydın ve Silik, 2018).

Medya okuryazarlığı: Medya okuryazarlığı; farklı formatlardaki iletilere ulaşma, bu iletileri çözümleme ve başkalarına aktarma becerisidir. Medya okuryazarlığı; öğrencileri yaşadığı çevreye duyarlı olan, gerek ulusal gerekse de uluslararası boyuttaki problemleri bilen ve medya mesajlarını mantık süzgecinden geçirerek analiz edebilen bireylere dönüştürmektedir (Solmaz ve Yılmaz, 2012). Medya okuryazarlığı, öğrencilerin entelektüel meraklarını tatmin etme, hayata bakış açılarını değiştirme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmede etkin rol oynayabilir. Ayrıca öğrencilerin haberlerden çeşitli veriler toplayarak edindikleri bilgiler matematik ve fen bilimleri için temel oluşturabilir. Bu nedenle öğrencilere medya okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasına yönelik eğitsel çalışmalar yapılmalıdır (Chang vd., 2011).

Modern ilkokul öğretmenleri, 21. yüzyıl becerilerini öğrencilere kazandırmak için öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alarak eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmelidir (Karasheva vd., 2021). Öğrencilerin sürece aktif katılımını sağlamak için proje üretme, model tasarlama, deney yapma, el becerisine dayalı etkinlik yapma, oyun oynama gibi faaliyetlere zaman ayrılmalıdır (Edwards, 2015). 21. yüzyıl öğrencilerinin gereksinimlerini karşılayabilmek için gelişime açık olmalıdır ve kendini sürekli olarak geliştirmelidir. Öğretmenler kapasitelerinin ve gelişim ihtiyaçlarının farkında olmalıdır (Bull ve Gilbert, 2012). Öğretmenler öğrencilerine küresel yurttaşlık eğitimini de vermelidir. Küresel yurttaşlık, “çok boyutlu yurttaşlık” ve “dünya yurttaşlığı” anlamlarına gelmektedir. Çok kültürlü yurttaşlık kavramı, farklı kültürlerle bir arada yaşama becerisini ve aynı zamanda ulusal kültüründen kopmadan yaşayabilmeyi ifade etmektedir (Banks, 2008). Ayrıca öğrencilere farklılıklara hoşgörüyle yaklaşma, kültürel değerleri koruma ve demokratik yaşam becerilerini sergileme gibi davranış, tutum ve değerler kazandırılmalıdır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın modeli genel tarama modelidir. Bu model evrene ilişkin genel bir hükme erişmek için evrenin tamamında veya evrenden alınan örneklemde gerçekleştirilen tarama çalışmalarıdır (Aktay ve Ekşi, 2009).

Araştırmada nicel yöntemden yararlanılmıştır. Nicel araştırmalarda pozitivist paradigmanın kuralları temel alınmaktadır. İstatistiksel yöntemleri esas alan bu araştırmalar, büyük evren ve örneklemeler üzerinde çalışmalar yürütülmesine imkân tanımaktadır (Garip, 2023).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni 2022-2023 eğitim öğretim yılında Malatya’da görev yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Evrende 1466 erkek sınıf öğretmeni, 1530 kadın sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 2996 sınıf öğretmeni bulunmaktadır (MEB, 2023). Araştırmanın örnekleme ise oransız küme örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 505 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Oransız küme örnekleme yönteminde evrendeki tüm kümeler eşit seçilme şansına sahiptir (Karasar, 1999). Araştırmanın örnekleme belirlenirken Malatya’daki her ilkokul bir küme kabul edilmiştir. İldeki ilkokulların listesinden rastgele seçilen ilkokullardaki gönüllü öğretmenlere ölçek uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmacının geliştirdiği “*Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın 21. Yüzyıl Becerilerini Destekleme Düzeyine Yönelik Algı Ölçeği*” adlı ölçek kullanılarak veriler elde edilmiştir. İnönü Üniversitesi Etik Kurulundan (04.05.2023 tarihli/34 sayılı karar) ve Malatya İl Millî Eğitim Müdürlüğünden (18.07.2023 tarihli/E-34259660 sayılı karar) izin alındıktan sonra uygulama aşamasına geçilmiştir. Daha sonra oransız küme örnekleme yöntemiyle seçilen okullarda görev yapan ve gönüllü olan sınıf öğretmenleri basılı ölçek formunu veya web üzerinden gönderilen elektronik veri formunu doldurarak araştırmaya katılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Ölçek geliştirilirken öncelikle literatür incelenmiş ve taslak form hazırlanmıştır. Ölçeğin kapsam geçerliğinin sağlanması için görev yeri İnönü Üniversitesi olan 5 öğretim üyesinin (2 Eğitim Programları ve Öğretim alanı öğretim üyesi, 1 Türkçe Eğitimi alanı öğretim üyesi, 1 Sınıf Öğretmenliği alanı öğretim üyesi, 1 Ölçme ve Değerlendirme alanı öğretim üyesi) görüşü alınarak maddelerde düzeltmeler yapılmıştır. Daha sonra ölçek 320 sınıf öğretmenine web

üzerinden elektronik veri formu şeklinde uygulanmıştır. Yapı geçerliliği sağlamak için açımlayıcı faktör analizinden yararlanılmıştır. KMO değerinin .982 olduğu belirlenmiş ve veri setinin faktör analizi için yeterli olduğu görülmüştür (Çokluk vd., 2021). Bartlett küresellik testi sonuçlarında ki-kare (χ^2 (3003)=42126.373; $p=.000$) olarak bulunmuş ve maddeler arası korelasyonların AFA için yeterince büyük olduğu görülmüştür.

Faktörlerin yapısını belirlemek için *temel bileşenler analizi* yönteminden yararlanılmıştır. “Communalities” tablosundaki “extraction (çıkarma)” kısmında yer alan ve değeri 0,5’ten küçük olan değişkenler ($n=3$) çalışmadan çıkarıldıktan sonra analiz tekrarlanmıştır (Yaşlıoğlu, 2017). Veriler direct oblimum döndürme tekniğinden yararlanılarak analiz edildiğinde farklı boyutlarda yüksek düzeyde yük değeri olan veya iki boyuttaki yük değeri farkı 0,10’dan küçük olan ifadeler ($n=19$) analiz dışı bırakılarak döndürme işlemi tekrarlanmıştır. Böylelikle öz değeri 1’den büyük, madde yükleri 0,455 ile 0,989 arasında değişen toplam 56 madde, 3 alt boyutta toplanmıştır. Bu alt boyutların açıkladığı toplam varyans oranının % 82,247 olduğu belirlenmiştir. Alt boyutların öz değerlerinin sırasıyla 42.249, 2.066 ve 1.743 olduğu görülmüştür. Öz değer esasına dayalı analizler genellikle olması gerekenden fazla faktör sayısını ortaya koymaktadır (Lance vd., 2006). Alt boyut sayısının belirlenmesinde tek bir kuralı kullanmak yerine birçok yöntemin incelenerek karar verilmesi gerekmektedir (Henson ve Roberts, 2006). Öz değerler, yamaç birikinti grafiği, toplam varyans yüzdeleri ve araştırmanın teorik çerçevesi dikkate alınarak maddelerin 3 faktör altında toplanması gerektiğine karar verilmiştir. Tablo 1’de ölçek maddelerinin anti-imaj korelasyon katsayıları, maddelerin varyans değerleri ve alt-üst grup t değerleri gösterilmiştir:

Tablo 1*Ölçek Maddelerinin Anti-İmaj Korelasyon Katsayıları ve Alt-Üst Grup T Değerleri*

Maddeler	Anti-İmaj Korelasyon Değeri	Ortak Varyans	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Madde Toplam r	Alt-Üst Gruplar t Değeri
M1	.979	.832	3.61	1.14	.85	23.50*
M2	.988	.835	3.64	1.11	.85	26.47*
M3	.982	.814	3.61	1.11	.85	22.86*
M4	.990	.889	3.46	1.16	.90	28.15*
M5	.982	.874	3.51	1.15	.90	27.60*
M6	.979	.883	3.41	1.18	.90	30.38*
M7	.982	.838	3.44	1.17	.88	24.90*
M8	.988	.878	3.47	1.15	.90	29.55*
M9	.985	.877	3.41	1.18	.90	28.36*
M10	.982	.856	3.34	1.20	.89	29.35*
M11	.982	.853	3.35	1.16	.89	24.46*
M12	.982	.834	3.35	1.18	.92	25.17*
M13	.981	.782	3.44	1.12	.84	25.02*
M14	.984	.875	3.20	1.21	.87	30.23*
M15	.984	.818	3.29	1.15	.91	24.58*
M16	.979	.840	3.43	1.17	.88	27.04*
M17	.984	.841	3.33	1.22	.85	30.85*
M18	.983	.815	3.42	1.19	.90	26.13*
M19	.984	.887	3.50	1.14	.87	34.10*
M20	.980	.832	3.29	1.17	.89	23.86*
M21	.985	.883	3.33	1.19	.89	30.48*
M22	.990	.752	3.31	1.20	.88	23.50*
M23	.979	.785	3.33	1.21	.92	25.69*
M24	.984	.852	3.33	1.19	.89	30.06*
M25	.976	.767	3.40	1.09	.78	17.97*
M26	.991	.745	3.44	1.03	.77	17.88*
M27	.984	.741	3.42	1.06	.77	18.68*

Maddeler	Anti-İmaj Korelasyon Değeri	Ortak Varyans	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Madde Toplam r	Alt-Üst Gruplar t Değeri
M28	.973	.767	3.47	1.01	.80	17.14*
M29	.980	.830	3.43	1.09	.84	21.76*
M30	.979	.849	3.38	1.09	.85	22.41*
M31	.976	.836	3.35	1.11	.86	21.32*
M32	.984	.831	3.29	1.12	.85	21.10*
M33	.987	.796	3.44	1.04	.83	20.22*
M34	.976	.851	3.40	1.12	.87	24.15*
M35	.981	.725	3.32	1.09	.79	18.31*
M36	.983	.809	3.43	1.11	.85	23.83*
M37	.987	.837	3.29	1.20	.88	27.90*
M38	.981	.783	3.13	1.20	.84	22.63*
M39	.982	.766	3.48	1.12	.83	22.43*
M40	.988	.818	3.51	1.02	.87	23.07*
M41	.988	.747	3.44	1.13	.83	22.54*
M42	.980	.764	3.58	1.08	.85	23.66*
M43	.980	.718	3.68	1.03	.83	19.97*
M44	.981	.854	3.49	1.17	.86	21.07*
M45	.987	.839	3.41	1.16	.85	24.14*
M46	.982	.853	3.32	1.23	.86	23.44*
M47	.976	.826	3.13	1.29	.85	22.84*
M48	.978	.864	3.28	1.20	.86	26.26*
M49	.980	.859	3.42	1.20	.85	25.05*
M50	.974	.851	3.22	1.23	.86	26.83*
M51	.977	.829	3.21	1.25	.81	23.79*
M52	.983	.852	3.29	1.23	.84	25.36*
M53	.973	.846	3.25	1.20	.85	26.90*
M54	.987	.808	3.28	1.20	.83	23.77*
M55	.980	.785	3.34	1.27	.86	23.89*
M56	.983	.785	3.18	1.26	.86	23.60*

Tablo 1’de görüldüğü gibi anti-imaj korelasyon değerlerinin .973 ile .991 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu değerler .50’den büyük olduğundan maddelerin uygun olduğu ifade edilebilir. Yapılan analiz sonucunda t değerinin 17,14 ile 34,10 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Alt ve üst grubun aldıkları toplam puanlar arasındaki farkın anlamlı olması, maddelerin ayırt edici olduklarının kanıtı niteliğindedir. Analiz sonucunda ölçekte bulunan her maddenin ayırt edicilik değerinin ($p<0.001$) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle ölçekteki maddelerin ayırt edicilik düzeyinin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Tablo 2’de açımlayıcı faktör analizi sonrasında hesaplanan alt ölçek puanları ve toplam puanlarının iç tutarlılığını gösteren Cronbach alfa katsayıları sunulmuştur:

Tablo 2

Ölçek Toplam Puanlarının ve Alt Ölçek Puanlarının Cronbach Alfa Katsayıları

	Ölçek Maddeleri	Cronbach Alfa
Yaşam ve Kariyer Becerileri	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24	.992
Öğrenme ve Yenilik Becerileri	25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43	.984
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56	.983
Toplam		.994

Doğrulamalı faktör analizi çalışmaları farklı örneklem grubuyla gerçekleştirilmiştir. Doğrulamalı faktör analizi yapmak amacıyla seçilen 252 sınıf öğretmenine gerek ölçeğin basılı hâli sunularak gerekse de web üzerinden elektronik veri formu gönderilerek veriler toplanmıştır. Doğrulamalı faktör analizi yapılarak bulunan model uyum indeksleri istenilen sınırlar içerisinde olmadığından modifikasyon indekslerinden yararlanılmıştır. Elde edilen model uyum indeksleri istenilen sınırlar içerisinde olmadığından modifikasyon indekslerinden yararlanılmasına karar verilmiştir. Bilgi, medya ve teknoloji becerileri boyutundaki 54. maddenin diğer faktörlerle kovaryans bağlantısına sahip olduğu görülmüştür. Bu nedenle ilgili madde ölçekten çıkarılarak analiz yapılmıştır. Ölçeğin “Yaşam ve Kariyer Becerileri” faktöründe bulunan 1. ve 3. maddeleri, 4. ve 6. maddeleri, 11. ve 20. maddeleri hatalarının; “Bilgi, Medya

ve Teknoloji Becerileri” faktöründe ise 55. ve 56. maddeleri hatalarının ilişkili olduğu görülmüştür. Madde çiftlerinin hataları arasında 4 kovaryans çizilerek modele eklenmiştir. Model uyum indeksleri incelenmiş χ^2/df 2.838, RMSEA .086, RMR .043, SRMR .0313, NFI .826, IFI .880 ve CFI.879 olarak bulunmuştur. Son analizde elde edilen model uyum indekslerinin istenilen sınırlar içerisinde yer aldığı görülmüş ve ölçeğin 3 faktörlü yapısı doğrulanmıştır. Doğrulamayı faktör analizi sonucunda 3 boyutlu yapıya yönelik uyum iyiliği indeksleri Tablo 3’te gösterilmiştir:

Tablo 3

Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın 21. Yüzyıl Becerilerini Destekleme Düzeyine Yönelik Algı Ölçeğinin Doğrulamayı Faktör Uyum İndeksi Sonuçları

Uyum Kriteri	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Ölçüm Değeri	Uyum
χ^2/df	$0 \leq \chi^2/df \leq 3$	$3 \leq \chi^2/df \leq 5$	2.579	İyi uyum
RMSEA	$.00 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .08$	.079	Kabul edilebilir
RMR	$.00 \leq RMR \leq .05$	$.05 \leq RMR \leq .08$	.039	İyi uyum
SRMR	$.00 \leq SRMR \leq .05$	$.05 \leq SRMR \leq .08$	.028	İyi uyum
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.80 \leq NFI \leq .95$	.847	Kabul edilebilir
IFI	$.95 \leq IFI \leq 1.00$	$.90 \leq IFI \leq .95$	.900	Kabul edilebilir
CFI	$.95 \leq CFI \leq 1.00$	$.90 \leq CFI \leq .95$	.900	Kabul edilebilir
PNFI	$.95 \leq PNFI \leq 1.00$	$.50 \leq PNFI \leq .95$	.811	Kabul edilebilir
AIC	Karşılaştırma modelin AIC değerinden daha küçük		3904.32 < 24035.53*	Kabul
CAIC	Karşılaştırma modelin CAIC değerinden daha küçük		4434.27 < 24284.64*	Kabul
ECVI	Karşılaştırma modelin ECVI değerinden daha küçük		15.55 < 95.75*	Kabul

*Bağımsız model değeriyle karşılaştırılmıştır.

(Özdemir, Ergin, Baysal, Oğuz ve Yılmaz, 2020; Hooper, Coughlan ve Mullen, 2008; Hu ve Bentler, 1999; Erdoğan, Bayram ve Deniz, 2007; Erkorkmaz, Etikan, Demir, Özdamar ve Sanisoğlu, 2013).

Analiz sonucunda bir madde ölçekten çıkarıldığı için açımlayıcı faktör analizi tekrarlanmıştır. Ölçeği oluşturan 56 maddenin 3 alt boyutta toplandığı ve bu alt boyutların açıkladığı toplam varyans oranının % 80,707 olduğu belirlenmiştir. Alt boyutların öz değerlerinin sırasıyla 41.617, 1.570 ve 1.201 olduğu belirlenmiştir. Analiz sonucunda bir madde ölçekten çıkarıldığı için güvenirlik analizi de tekrarlanmıştır. Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısının sırasıyla yaşam ve kariyer faktörü için .984; öğrenme ve yenilik faktörü için .988; bilgi, medya ve teknoloji faktörü için .982 olduğu saptanmıştır. Ölçeğin tamamı için tespit edilen iç tutarlık katsayısının ise .994 olduğu görülmüştür. Hem ölçeğin tamamının hem de alt boyutlardan her birinin güvenilir olduğu belirtilebilir.

Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilmesi sürecinde kullanılacak yöntemleri belirlemek amacıyla normallik testleri yapılmıştır. Araştırmadaki veri setinin ortalama puanlarının çarpıklık değerinin ,003 ve standart hatasının ,109 olduğu; basıklık değerinin -,128 ve standart hatasının ,217 olduğu belirlenmiştir.

$$Z_{\text{çarpıklık}} = -,003 / ,109 = -,027 \quad Z_{\text{basıklık}} = -,128 / ,217 = -,058$$

Çarpıklık ve basıklık değerleri sırasıyla çarpıklık ve basıklık standart hatasına bölündüğünde bulunan değerlere göre verilerin normal dağılım gösterdiğine karar verilmiştir (Can, 2020).

Kolmogorov-Smirnov testinde anlamlılık değerinin ,200 ($p>.05$) olduğu tespit edilmiştir (Seçer, 2015). Histogram grafiğinin çan eğrisine benzer bir görünüme sahip olduğu ve Q-Q plot grafiğinin verilerin normal dağılım gösterdiğini doğruladığı görülmüştür. Verilerin normallik varsayımını sağladığı görüldüğünden dolayı bağımsız gruplar t-testi, ANOVA ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. ANOVA testinde anlamlı farkın tespit edildiği durumlara rastlanıldığında hangi iki grup arasında fark olduğu post-hoc testleri kullanılarak belirlenmiştir. Gruplar arası varyans dikkate alınarak Scheffe testi ve Tamhane's T2 testinden yararlanılmıştır. Bu testler analiz edilen gruplarda örneklem eşitliği gerektirmediği için tercih edilmiştir (Kayri, 2009). Ortalama puanların karşılaştırılmasında ve anlamlılık düzeyinin incelenmesi esnasında ayrıca etki büyüklüğü dikkate alınmıştır.

Bulgular

Öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin düzeyi

Araştırmamanın bulgularına göre öğretmenlerin yaşam ve kariyer becerileri faktörüne yönelik görüşlerinin ortalamasının “*yüksek düzeyde destekliyor*” düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görüşüne göre İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın “*diğer kültürler hakkında bilgi sahibi olma*”, “*proje geliştirme*” ve “*öz güvenli atılımlarda bulunma*” becerilerini ise orta düzeyde desteklediği görülmektedir. İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın millî ve manevî değerlere uygun hareket etme, nezaket kurallarına uyma ve kültürel çeşitliliğe saygı duyma gibi becerileri öğrencilere kazandırma açısından yüksek düzeyde etkili olduğu görülmüştür. Ayrıca İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın etik çalışma alışkanlıkları sergileme, zamanı etkili kullanma, hatalardan ders çıkarma, plan yapma, kendini yönetme, öz disiplin sağlama, sorumluluk alma ve kendi performansının sorumluluğunu üstlenme, liderlik rolleri sergileme, grubu yönetme, grup amaçları doğrultusunda üretken olma, belli amaçlar doğrultusunda insanları ikna etme ve sosyal etkinliklere katılma becerilerini yüksek düzeyde desteklediği tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin öğrenme ve yenilik becerileri boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalamasının “*yüksek düzeyde destekliyor*” düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görüşüne göre İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme ve yenilik becerileri boyutunda bulunan “*kanıtlar göstererek belli bir görüşü savunma*”, “*özgün ürünler ortaya koyma*” ve “*sıra dışı aktiviteleri deneme*” becerilerini ise orta düzeyde desteklediği; merak duygusuyla hareket etme, olaylara farklı bakış açılarından yaklaşma, hayal kurarak yarım bırakılan hikâyeyi tamamlama ve sıra dışı fikirlere saygılı olma gibi becerileri ise yüksek düzeyde desteklediği belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilgi, medya ve teknoloji becerileri faktörüne yönelik görüşlerinin ortalamasının “*orta düzeyde destekliyor*” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin görüşüne göre İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın bilgi, medya ve teknoloji becerilerinden birisi olan “*bilgisayar okuryazarı olma*” becerisini ise az desteklediği görülmüştür.

Öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre analizi

Öğretmenlerin öğretim programının 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre analizine yönelik sonuçlara Tablo 4'te yer verilmiştir:

Tablo 4

Öğretmenlerin Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Değerlendirilmesine İlişkin T-Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Cinsiyet	N	X	S	t	Sd	p
Yaşam ve Kariyer Becerileri	Erkek	226	3,68	,70	2,070	496,42	,039*
	Kadın	279	3,55	,77			
Öğrenme ve Yenilik Becerileri	Erkek	226	3,59	,72	2,184	499,27	,029*
	Kadın	279	3,44	,82			
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	Erkek	226	2,67	,94	-2,463	503	,014*
	Kadın	279	2,88	,94			

* $p < .05$

Tablo 4'teki bulgular incelendiğinde; “*Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. Yüzyıl Becerilerini Destekleme Düzeyine Yönelik Algı Ölçeği*”nin tüm alt boyutlarında alınan ortalama puanların öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu farklılığın bilgi, medya ve teknoloji becerilerinde kadınlar lehine, diğer becerilerde erkekler lehine olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre analizi

Öğretmenlerin öğretim programının 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre analizine yönelik sonuçlar Tablo 5'te yer almaktadır:

Tablo 5

Öğretmenlerin Görüşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Değerlendirilmesine İlişkin T-Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Eğitim Düzeyi	N	$\bar{x}$	S	t	Sd	p
Yaşam ve Kariyer Becerileri	Lisans	414	3,62	,72	,875	123,14	,38
	Lisansüstü	91	3,54	,81			
Öğrenme ve Yenilik Becerileri	Lisans	414	3,52	,74	,848	117,20	,39
	Lisansüstü	91	3,43	,92			
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	Lisans	414	2,73	,92	-2,402	503	,01*
	Lisansüstü	91	3,00	1,01			

* $p < .05$

Tablo 5'teki bulgulara bakıldığında; ölçeğin sadece bilgi, medya ve teknoloji becerileri faktöründe lisansüstü eğitim almış olan öğretmenler lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Diğer beceri alanlarında ise öğretmenlerin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin çalıştıkları yerleşim birimine göre analizi

Ölçeğin alt boyutlarında öğretmenlerin görüşlerinin çalışılan yerleşim birimine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Analiz sonucunda il merkezi ve ilçe merkezinde görev yapan öğretmenlerin görüşüne göre İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın yaşam ve kariyer becerileri ile öğrenme ve yenilik becerileri boyutundaki becerileri yüksek düzeyde desteklediği; bilgi, medya ve teknoloji becerileri boyutundaki becerileri ise orta düzeyde desteklediği belirlenmiştir. Kasaba ve köylerde görev yapan öğretmenlerin ise İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın tüm alt boyutlarda bulunan 21. yüzyıl becerilerini orta düzeyde desteklediğini düşündükleri belirlenmiştir. Ancak öğretmen görüşlerinin çalıştıkları yerleşim birimine göre istatistiksel açıdan önemli görülebilecek düzeyde değişmediği tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin görüşlerinin çalıştıkları yerleşim birimine göre değerlendirilmesine yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6

Öğretmenlerin Görüşlerinin Çalıştıkları Yerleşim Birimine Göre Değerlendirilmesine Yönelik ANOVA (F) Testi Sonuçları

Ölçeğin boyutları	Çalışılan Yerleşim Birimi	N	$\bar{x}$	S	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Yaşam ve Kariyer Becerileri	İl merkezi	346	3,64	,73	Gruplararası	2,923	2	1,461	2,656	,071
	İlçe merkezi	106	3,60	,70	Gruplariçi	276,265	502	,550		
	Kasaba ve köy	53	3,39	,84	Toplam	279,188	504			
	Toplam	505	3,61	,74						
Öğrenme ve Yenilik Becerileri	İl merkezi	346	3,54	,76	Gruplararası	2,357	2	1,178	1,931	,146
	İlçe merkezi	106	3,49	,79	Gruplariçi	306,291	502	,610		
	Kasaba ve köy	53	3,31	,86	Toplam	308,648	504			
	Toplam	505	3,50	,78						
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	İl merkezi	346	2,75	,95	Gruplararası	1,616	2	,808	,896	,409
	İlçe merkezi	106	2,89	,95	Gruplariçi	452,945	502	,902		
	Kasaba ve köy	53	2,76	,91	Toplam	454,562	504			
	Toplam	505	2,78	,94						

* $p < .05$

Öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin farkındalık düzeylerine göre analizi

Yaşam ve kariyer becerileri faktöründe yüksek düzeyde farkındalık ve orta düzeyde farkındalık arasında yüksek farkındalık düzeyi lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Öğrenme ve yenilik becerileri faktöründe yüksek düzeyde farkındalık ve orta düzeyde farkındalık arasında yüksek farkındalık düzeyi lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Bilgi, medya ve teknoloji

becerileri faktöründe yüksek düzeyde farkındalık ve düşük düzeyde farkındalık arasında yüksek farkındalık düzeyi lehine, orta düzeyde farkındalık ve düşük düzeyde farkındalık arasında orta düzeyde farkındalık lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Yapılan analizler sonucunda farkındalık değişkeninin *yaşam ve kariyer becerileri* boyutundan alınan puanlara ilişkin varyansın yaklaşık % 3'ünü ($\eta^2=,03$), *öğrenme ve yenilik becerileri* boyutundan alınan puanlara ilişkin varyansın yaklaşık % 4'ünü ($\eta^2=,04$), *bilgi, medya ve teknoloji becerileri* boyutundan alınan puanlara ilişkin varyansın yaklaşık olarak % 3'ünü açıkladığı ($\eta^2=,03$) görülmüştür. Bu nedenle öğretmen görüşleri açısından farkındalık düzeyi değişkeninin “küçük” etki büyüklüğüne sahip olduğu ifade edilebilir (Büyüköztürk, 2010).

Öğretmenlerin görüşlerinin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin farkındalık düzeyine göre değerlendirilmesine yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir:

Tablo 7

Öğretmenlerin Görüşlerinin 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Farkındalık Düzeyine Göre Değerlendirilmesine Yönelik ANOVA (F) Testi Sonuçları

Ölçeğin boyutları	Farkındalık Düzeyi	N	$\bar{x}$	S	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Yaşam ve Kariyer Becerileri	Yüksek (1)	264	3,73	,72	Gruplararası	8,578	2	4,289	7,95	,000*
	Orta	216	3,46	,72	Gruplariçi	270,611	502	,539		
	Düşük (3)	25	3,54	,87	Toplam	279,188	504			
	Toplam	505	3,61	,74						
Öğrenme ve Yenilik Becerileri	Yüksek (1)	264	3,65	,77	Gruplararası	12,828	2	6,414	10,88	,000*
	Orta	216	3,33	,76	Gruplariçi	295,821	502	,589		
	Düşük (3)	25	3,44	,73	Toplam	308,648	504			
	Toplam	505	3,50	,78						
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	Yüksek (1)	264	2,90	1,0	Gruplararası	17,872	2	8,936	15,17	,000*
	Orta	216	2,73	,85	Gruplariçi	436,690	70,91	,870		
	Düşük (3)	25	2,04	,71	Toplam	454,562				
	Toplam	505	2,78	,94						

* $p < .05$

Öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin sınıf düzeylerine göre analizi

Öğretmenlerin görüşlerinin sadece *bilgi, medya ve teknoloji becerileri* faktöründe *eğitim verdikleri sınıf düzeyine göre* istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaştığı belirlenmiştir. *Bilgi, medya ve teknoloji becerileri* faktöründe 1. sınıf ve 3.sınıf arasında 1. sınıf lehine, 1. sınıf ve 4. sınıf arasında 1. sınıf lehine, 2. sınıf ve 4.sınıf arasında 2. sınıf lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. *Bilgi, medya ve teknoloji becerileri* faktöründen alınan puanlara ilişkin varyansın

yaklaşık % 5'inin öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf düzeyi değişkenine bağlı olduğu ($\eta^2=,05$) saptanmıştır. Bu nedenle öğretmen görüşleri açısından sınıf düzeyi değişkeninin “küçük” etki büyüklüğüne sahip olduğu ifade edilebilir (Büyüköztürk, 2010). Öğretmenlerin görüşlerinin eğitim verdikleri sınıf düzeyine göre değerlendirilmesine yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 8’de yer almaktadır:

Tablo 8

Öğretmenlerin Görüşlerinin Eğitim Verdikleri Sınıf Düzeyine Göre Değerlendirilmesine Yönelik ANOVA (F) Testi Sonuçları

Ölçeğin boyutları	Sınıf Düzeyi	N	$\bar{x}$	S	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Yaşam ve Kariyer Becerileri	1. sınıf	130	3,61	,81	Gruplar arası	,537	3	,179	,322	,810
	2. sınıf	119	3,55	,73	Gruplar içi	278,652	501	,556		
	3. sınıf	130	3,64	,72	Toplam	279,188	504			
	4. sınıf	126	3,62	,70						
	Toplam	505	3,61	,74						
Öğrenme ve Yenilik Becerileri	1. sınıf	130	3,55	,86	Gruplar arası	,882	3	,294	,479	,697
	2. sınıf	119	3,44	,73	Gruplar içi	307,766	501	,614		
	3. sınıf	130	3,50	,78	Toplam	308,648	504			
	4. sınıf	126	3,53	,73						
	Toplam	505	3,50	,78						
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	1. sınıf	130	3,07	1,00	Gruplar arası	22,909	3	7,636	8,863	,000*
	2. sınıf	119	2,84	,92	Gruplar içi	431,652	501	,862		
	3. sınıf	130	2,74	,92	Toplam	454,562	504			
	4. sınıf	126	2,48	,84						
	Toplam	505	2,78	,94						

* $p<.05$

Öğretmenlerin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyine ilişkin görüşlerinin mesleki kıdemlerine göre analizi

Gerçekleştirilen analizler sonucunda öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile ölçeğin tamamından alınan ortalama puanlar arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı saptanmıştır. Öğretmenlerin ölçekten aldıkları ortalama puanlar ile mesleki kıdemleri arasındaki korelasyona ilişkin analizler Tablo 9'da gösterilmiştir:

Tablo 9

Mesleki Kıdem ile Faktörlerden Alınan Ortalama Puanlar Arasındaki Korelasyon

		Yaşam ve Kariyer Becerileri	Öğrenme ve Yenilik Becerileri	Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	Ortalama Puanlar
	Pearson r	-,151**	-,123**	,245**	-,045
Mesleki Kıdem	<i>p</i>	,001	,006	,000	,312
	N	505	505	505	505

**Korelasyon $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışmanın 1. alt problemine yönelik tartışma, sonuç ve öneriler

Araştırma sonucunda katılımcı sınıf öğretmenlerine göre İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın yaşam ve kariyer becerilerini yüksek düzeyde desteklediği görülmüştür. Öğretmenlerin görüşlerine göre öğretim programı; sosyal ve kültürler arası beceriler arasında bulunan “*millî değerlere uygun hareket etme, manevi değerlere uygun hareket etme, nezaket kurallarına uygun davranma, kültürel çeşitliliğe saygı duyma, sosyal etkinliklere katılma*” becerilerini yüksek düzeyde; “*diğer kültürler hakkında bilgi sahibi olma*” becerisini ise orta düzeyde desteklemektedir.

İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın üretkenlik ve hesap verilebilirlik becerileri arasında bulunan *etik çalışma alışkanlıkları sergileme, görevleri etkili bir şekilde yerine getirme, kendi performansının sorumluluğunu üstlenme, zamanı etkili kullanma, grup amaçları doğrultusunda üretken olma*

becerilerini yüksek düzeyde; *proje geliştirme* becerisini ise orta düzeyde desteklediği görülmüştür.

Öğretim programının liderlik ve sorumluluk becerileri arasında bulunan *sorumluluk alma, belli amaçlar doğrultusunda insanları ikna etme, başkalarının denetimi olmazsa dahi sorumluluklarını yerine getirme, liderlik rollerini sergileme, grubu yönetme ve insanları etkileyerek harekete geçirme* becerilerini yüksek düzeyde desteklediği tespit edilmiştir. Ayrıca esneklik ve uyum becerilerinden olan “kurallara uygun hareket etme” becerisini de yüksek düzeyde desteklediği görülmüştür.

İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın kendini yönetme ve girişimcilik becerileri arasında bulunan *hatalardan ders çıkarma, plan yapma ve uygulama, öz disiplin sağlama, kendini yönetme* becerilerini yüksek düzeyde; *öz güvenli atılımlarda bulunma* becerisini ise orta düzeyde desteklediği anlaşılmıştır.

Öğretim programının eleştirel düşünme becerilerinden *merak duygusuyla hareket etme, bilgileri yorumlayarak çıkarımda bulunma, karşılaşılan bilgilerin doğruluğunu sorgulama, belli ölçütlere göre bilgiyi değerlendirme* becerilerini yüksek düzeyde desteklediği tespit edilmiştir.

Öğretim programının problem çözme becerilerinden *karşılaşılan sorunların nedenlerini tespit etme, problemin çözümüne yönelik alternatif görüşler ileri sürme, problemin çözümüne yönelik bilgi toplama, ortaya konulan çözüm yollarını test etme, mevcut problemlerin farkına varma, günlük hayatta karşılaşılan sorunlarla başa çıkma* becerilerini yüksek düzeyde desteklediği görülmüştür. *Kanıtlar göstererek belli bir görüşü savunma* becerisini ise orta düzeyde desteklediği saptanmıştır.

Öğretim programının yaratıcı düşünme becerilerinden *olaylara farklı bakış açılarından yaklaşma, hayal kurarak yarım bırakılan hikâyeyi tamamlama, sıra dışı fıkirlere saygılı olma* becerilerini yüksek düzeyde; *özgün ürünler ortaya koyma ve sıra dışı aktiviteleri deneme* becerilerini ise orta düzeyde desteklediği görülmüştür. İletişim becerilerinden *ortamın gereklerine uygun iletişim kurma, kendini ifade etme, görselleri doğru yorumlama* becerilerini ise yüksek düzeyde desteklediği anlaşılmıştır.

Farklı eğitim kademelerinde uygulanan öğretim programlarının 21. yüzyıl becerilerine yer verme açısından benzer olduğu görülmektedir. İlkokul Türkçe

Dersi Öğretim Programı'na benzer şekilde diğer eğitim kademelerinde uygulanan öğretim programlarının da yaşam ve kariyer becerileri ile öğrenme ve yenilik becerilerini yüksek düzeyde desteklediği tespit edilmiştir (Bal, 2018; Bozkurt, 2021; Çetin ve Çetin, 2021; Erkılıç, 2020; Işıkgöz, 2021; Kalemkuş, 2018; Kayhan, vd., 2019; Kırgız, 2019; Kıyıkçı, 2021; Sarıtaş, 2019; Tuğluk ve Özkan, 2019). Bu çalışmaların bulguları araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Öğretim programının bilgi okuryazarlığı becerilerinden *dijital ortamlarda bilgiye ulaşma ve dijital ortamlarda edinilen bilgiyi kullanma* becerilerini orta düzeyde, *bilgisayar okuryazarı olma* becerisini ise az desteklediği görülmüştür. Öğretim programının bilgi ve iletişim teknolojileri becerilerinden *teknolojik ürünleri tanıma, teknolojiyi doğru kullanma, dijital ortamlarda etik kurallara uyma, teknolojiyi kullanarak araştırma raporu hazırlama* becerilerini orta düzeyde desteklediği tespit edilmiştir. Medya okuryazarlığı becerilerinden *medya mesajlarına ulaşma, medyada yer alan sorunlara duyarlı olma, dijital metinlerdeki medya mesajlarını doğru algılama, yeni iletiler üretme, dijital ortamlardaki reklamları doğru yorumlama* becerilerini ise orta düzeyde desteklediği saptanmıştır.

Kurudayıoğlu (2019) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme ve yenilikçilik becerilerine 307 kez, yaşam ve kariyer becerilerine 104 kez, bilgi, medya ve teknoloji becerilerine ise 37 kez yer verildiği belirlemiştir. Benzer şekilde Türkiye'de uygulanan öğretim programlarının hazırlanmasında kazanımların 21.yüzyıl beceri alanlarına dengeli bir şekilde dağılmadığını saptayan araştırmalar bulunmaktadır (Bal, 2018; Bektaş vd., 2019; Çetin ve Çetin, 2021; Gelen, 2017; Kalemkuş, 2018; Kardeş, 2020; Kayhan, vd., 2019). Bu araştırmalar *öğretim programındaki kazanımlarda 21. yüzyıl becerilerinin dengeli bir şekilde yer almaması* açısından araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın 2. alt problemine yönelik tartışma, sonuç ve öneriler

Cinsiyetlerine göre öğretmen görüşlerinin tüm faktörlerinde anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür. Bu farklılığın bilgi, medya ve teknoloji becerileri faktöründe kadınlar lehine, diğer faktörlerde erkekler lehine olduğu görülmüştür. Ölçeğin tüm alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık görülmesinin nedeni cinsiyete dayalı gelişimsel farklılıklar olabilir. Nitekim bireylerin cinsiyetlerine bağlı olarak olgunlaşma seviyeleri, ilgi ve beklentileri farklılaşabilmektedir.

Ayrıca cinsiyete bağlı olarak değişen toplumsal roller; bireylerin bilgi, beceri, tutum ve değerleri üzerinde etkili olabilmektedir. Bu durum erkek ve kadın öğretmenlerin görüşleri arasındaki farklılığın nedeni olarak gösterilebilir.

Araştırmanın sonuçlarıyla benzer şekilde Çınar'ın (2019) araştırmasında da öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine yönelik algılarının cinsiyet değişkenine göre öğrenme ve yenilik becerileri boyutunda erkek öğretmenler lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ancak araştırma sonuçlarından farklı olarak öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin algılarının cinsiyete göre farklılaşmadığını ortaya koyan araştırmalar da bulunmaktadır (Barası, 2020; Gürültü, vd., 2020; Kum Toptimur, 2021; Özdemir, 2021).

Eğitim düzeylerine göre öğretmen görüşlerinin sadece bilgi, medya ve teknoloji becerileri faktöründe lisansüstü eğitim almış öğretmenlerin lehine anlamlı olarak farklılaştığı belirlenmiştir. Bunun nedeni lisansüstü eğitim gören öğretmenlerin bilişim teknolojilerinden daha fazla yararlanmaları ve buna bağlı olarak bilgi, beceri, tutum ve değerlerinin diğer öğretmenlerden farklılaşması olabilir.

Özdemir (2021), Barası (2020), Çınar (2019) ve Çolak'ın (2018) araştırmalarında öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine yönelik algılarında eğitim seviyelerine göre anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgular yaşam ve kariyer becerileri ile öğrenme ve yenilik becerileri alt boyutlarında araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterirken; bilgi, medya ve teknoloji becerileri alt boyutunda araştırmanın sonuçlarıyla çelişmektedir.

Öğretmen görüşlerinin *çalıştıkları yerleşim birimine göre* ölçeğin tüm alt boyutlarında anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Öğretmen görüşlerinin çalışılan yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemesinin nedeni olarak öğretmenler arasında fırsat ve imkân eşitliğinin önemli ölçüde sağlanmış olması gösterilebilir. Nitekim son yıllarda Türkiye'deki okulların teknolojik alt yapıları yenilenmiştir ve sınıflara akıllı tahta, bilgisayar vb. teknolojik araç gereçler yerleştirilmiştir. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) gibi platformlar aracılığıyla yaşanan yerleşim birimine bağlı olmaksızın her bir öğrenci ve öğretmene kişisel gelişimini sağlama imkânı verilmiştir. Öğretmenler çevrim içi düzenlenen hizmet içi eğitimler sayesinde mesleki bilgi, beceri ve değerleri kazanma ve güncel gelişmelerden haberdar olma şansını yakalamıştır.

Çolak (2018) araştırmasında Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerilerini kazandırmadaki etkililik düzeyini incelemiştir. Araştırma sonucunda öğretmen görüşlerinin çalıştıkları yerleşim birimine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu durum araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Öğretmen görüşlerinin *21. yüzyıl becerilerine ilişkin farkındalık düzeyine göre* ölçeği oluşturan boyutların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Tüm beceri alanlarında farkındalık düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık görülmesinin nedeni, farkındalık düzeyine bağlı olarak öğretmenlerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerinin değişmesiyle açıklanabilir. Farkındalık düzeyi yüksek olan öğretmenler 21. yüzyıl becerilerinin tanımlanması, kategorilere ayrılması, öğrencilerden beklenen davranış kalıpları, öğretim programlarının sahip olması gereken özellikler, eğitsel ortamların düzenlenmesi, ölçme ve değerlendirme etkinlikleri vb. hususlarda yeterli bilgi ve beceri seviyesine sahip olduğundan diğer öğretmenlerden farklı bir bakış açısına sahip olabilirler.

Öğretmen görüşlerinin *eğitim verdikleri sınıf düzeyine göre* sadece bilgi, medya ve teknoloji becerilerinde 1. sınıf ve 3. sınıf arasında 1. sınıf lehine, 1. sınıf ve 4. sınıf arasında 1. sınıf lehine, 2. sınıf ve 4. sınıf arasında 2. sınıf lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmesinin nedeni beklentilerin sınıf düzeyine göre değişmesine bağlı olabilir. Nitekim 1. ve 2. sınıfta eğitim veren öğretmenlerin bilgi, medya ve teknoloji becerilerine ilişkin beklentileri daha az olduğundan öğretim programını daha yeterli görmeleri söz konusu olabilir. Diğer faktörlerde öğretmen görüşlerinin eğitim verdikleri sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Öğretmen görüşleri arasında bilgi, medya ve teknoloji becerileri boyutunda anlamlı farklılık görülmesinin nedeni beklentilerin sınıf düzeyine göre değişmesine bağlı olabilir. Nitekim 1. ve 2. sınıfta eğitim veren öğretmenlerin bilgi, medya ve teknoloji becerilerine ilişkin beklentileri daha az olduğundan öğretim programını daha yeterli görmeleri söz konusu olabilir. 4. sınıfta eğitim veren öğretmenler ise -öğrencilerinin yaşlarıyla ilişkili olarak- daha fazla beklenti içerisine girdiklerinden ötürü öğretim programını bilgi, medya ve teknoloji becerilerini destekleme açısından daha yetersiz görme eğiliminde olabilirler.

Çalışmanın 3. alt problemine yönelik tartışma, sonuç ve öneriler

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yaşam ve kariyer becerileri alt boyutundan aldıkları ortalama puanlar arasında negatif yönlü zayıf korelasyon saptanmıştır. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile öğrenme ve yenilik becerileri alt boyutundan aldıkları ortalama puanlar arasında negatif yönlü zayıf korelasyon saptanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile bilgi, medya ve teknoloji becerilerine ilişkin ortalama puanları arasında pozitif yönlü zayıf korelasyon görülmüştür. Ölçeği oluşturan faktörlerden alınan puanlar ile mesleki kıdem arasında anlamlı ilişki olmasının nedeni kuşak farklılığı olabilir. Nitekim her bir kuşağa mensup olan bireylerin yetiştirilme şekli, yaşam tarzı, kişilik özellikleri, dünya görüşü vb. açısından farklılıklar olabilir.

Araştırmayla benzer şekilde 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öz yeterlik algılarının mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını gösteren çalışmaların olduğu belirlenmiştir (Cemaloğlu, vd., 2019; Demirbaş, vd., 2023; Tiryakioğlu, 2022). Çelebi ve Sevinç'in (2019) araştırmasında ise öğretmenlerin yaşam ve kariyer becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji becerilerine ilişkin öz yeterlik algılarının mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Öğrenme ve yenilik becerilerine ilişkin öz yeterlik algılarının ise mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Bu nedenle yaşam ve kariyer becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji becerileri alt boyutlarına ilişkin sonuçların araştırmayla benzerlik gösterdiği ancak öğrenme ve yenilik becerileri alt boyutuna ilişkin sonuçların araştırma sonuçlarıyla çeliştiği ifade edilebilir.

Araştırma sonucunda katılımcı sınıf öğretmenlerine göre 2019 yılı İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın bilgi, medya ve teknoloji becerilerini orta düzeyde desteklediği görülmüştür. Öğretim programı revize edilerek bilgi, medya ve teknoloji becerilerini destekleyecek kazanımların sayısı artırılmalıdır. 21. yüzyıl becerilerine ilişkin farkındalığı geliştirme amacını taşıyan kılavuz kitaplar ve eğitici dijital içerikler hazırlanmalıdır. 21. yüzyıl becerilerini kazandırmaya yönelik alan gezileri ve projeler TÜBİTAK, MEB, YÖK ve diğer ilgili kurumlar tarafından desteklenmelidir. Araştırmacılar diğer derslere ait öğretim programlarının da 21. yüzyıl becerilerini destekleme düzeyi araştırılabilir. 21. yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında hangi yöntem ve tekniklerin daha etkili olduğunu belirlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilebilir. 21. yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında hangi yöntem ve tekniklerin daha

etkili olduğunu belirlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilebilir. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme faaliyetleri (yazılı, proje ödevi, ünite izleme testi vb.) ile ulusal (LGS, YKS, ALES vb.) ve uluslararası sınavların (TIMSS, PISA vb.) 21. yüzyıl becerilerine uygunluğu değerlendirilebilir. Hizmet içi eğitime ihtiyaç duyulan alanların ve kişilerin belirlenmesi amacıyla öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik seviyeleri araştırılabilir

Extended Summary

Introduction

The states, which want to raise the level of welfare, have to educate individuals equipped with knowledge, skills, attitudes and values appropriate to the age. Thanks to qualified manpower, these states, which have become a productive society by getting rid of the identity of a mere consumer, reduce their dependence on other states by making progress in social, cultural, political, economic and military fields. Societies that are insufficient to provide 21st century skills to individuals lose power, become the target of other states and lose their independence. Based on this fact, in this study, the level of supporting 21st century skills in the Primary School Turkish Curriculum was examined. In the literature survey, no study was detected in which teachers' perceptions of the Primary School Turkish Curriculum's level of supporting 21st century skills were examined. By addressing a unique issue, it is considered that this study will make an invaluable contributing to the the relevant field of knowledge and will support curriculum development studies and researchers.

Method

Quantitative method based survey model research was used in this study. Primary school teachers working in Malatya in the 2022-2023 academic year constitute the population of this study. A total of 505 classroom teachers selected by using disproportionate cluster sampling method constituted the sample of the study. The study utilised the scale prepared by the author. Field literature was firstly reviewed during the development of the scale and a draft form was prepared. With the help of expert opinions, the revised scale was sent to 320 classroom teachers working in public primary schools in Turkey in the form of an electronic data form over the web. Then, exploratory factor analysis was performed on the data obtained. Analyses revealed that the scale has 3 sub-dimensions. Validatory factor analyses were conducted by presenting the printed

version of the scale to 252 classroom teachers or by sending an electronic data form over the web. Verifying factor analysis was then performed and it was seen that the 3-factor structure of the scale was confirmed. For the whole scale, the internal consistency coefficient was found to be .994. Independent groups t test, ANOVA and Pearson correlation analysis were used in the study since the data were normally distributed.

Findings

In accordance with the findings of the study, it is seen that the average of the teachers' views on the Life and Career Skills dimension is at the level of "Highly Supportive". The educators' thoughts indicate that the Primary School Turkish Curriculum supports the skills of "having knowledge about other cultures", "developing projects" and "making self-confident breakthroughs" in the dimension of life and career skills at a moderate level.

Educators' perceptions regarding to Learning and Innovation Skills dimension are at the rate of "Highly Supportive". Teacher opinions indicate that the Primary School Turkish Curriculum supports the skills of "defending a certain opinion by showing evidence", "producing original products" and "trying unusual activities" at a moderate level.

On average, the teachers' views on the dimension of Information, Media and Technology Skills were found to be at the level of "Moderately Supportive". It is observed that the Primary School Turkish Curriculum supports the skill of "being computer literate" at a low level.

Discussion, Conclusion, and Suggestions

The results of the study showed that teachers' opinions differed significantly in all sub-dimensions of the scale according to gender variable. Meaningful differences were determined in life and career skills and learning and innovation skills favouring male teachers, and in information, media and technology skills favouring female teachers. The education level variant only revealed a meaningful difference in the subscale of information, media and technology skills in favour of the educators with postgraduate education. According to the education level variable, it was determined that teacher opinions showed a significant difference in favour of teachers with postgraduate education only in the sub-dimension of information, media and technology skills.

In all factors of the scale as a whole there is no meaningful differentiation between teachers' opinions in terms of the settlement unit variable. When 21st century skills awareness level is analysed, there was meaningful differentiation of educators' perceptions in all sub-dimensions of the scale. Depending on the grade level of education, it was determined that the opinions of the teachers showed a significant difference only at the information, media and technology skills sub-dimension. In the present study, there is no meaningful correlation between the professional seniority of the teachers and their professional seniority and their mean scores on the scale.

Likewise, many different studies have shown that the curriculum in Turkey is not organised according to a specific plan and the learning outcomes have not been distributed in a balanced way across 21st century skill areas (Bal, 2018; Bektaş et al., 2019; Çetin and Çetin, 2021; Gelen, 2017; Kalemkuş, 2018; Kardeş, 2020; Kayhan, et al., 2019). The findings of the researches are similar to the findings of the research on “the lack of balanced inclusion of 21st century skills in the learning outcomes in the curriculum” and “less support for information, media and technology skills compared to other skill areas”.

The research revealed that there is not an equal ratio among the achievements of the Primary School Turkish Lesson Teaching Programme in terms of skill areas. The curriculum in question should be revised and achievements that will support information, media and technology skills should be included sufficiently. Awareness-raising training projects need to be initiated to increase teachers' awareness of the 21st century competences. To raise teachers' awareness of 21st century skills, guidebooks and educational digital content should be prepared.

Yazar Katkıları: Sorumlu yazar olan Dr. Serkan DENİZ kuramsal çerçevenin oluşturulması, veri toplamada kullanılan ölçeğin geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin analiz edilmesi ve raporlaştırılması aşamalarında görev üstlenmiştir. Prof. Dr. Eyüp İZCİ ise araştırmanın tüm aşamalarında danışmanlık hizmetlerini yürüterek çalışmaya katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Beyanı: Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapmadığımızı beyan ederiz. Aynı zamanda tüm yazarların çalışmaya katkıda bulunduğu, yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını, tüm etik ihlallerde tüm sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu beyan ederiz.

Etik Kurul İzni: Araştırma gerçekleştirilmeden önce İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 04.05.2023 tarihli ve 34 sayılı etik kurul izni alınmıştır.

Finansman: Bu araştırma herhangi bir fon almamıştır.

Telif Hakları: Millî Eğitim dergisinde yayımlanan çalışmaların Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Veri Kullanılabilirliği Beyanı: Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir.

Yazma Yardımı için Yapay Zekâ Kullanımı: Bu çalışmanın hiçbir aşamasında yazma yardımı için yapay zekâ kullanılmamıştır.

Kaynakça

- 21st Century Skills Map (2024, 5 December). Designed in cooperation with the nation's world language educators. https://www.actfl.org/uploads/files/general/Documents/21st_Century_Skills_Map.pdf
- Aktay, A. ve Ekşi, H. (2009). Yönetici ve öğretmenlerin değer tercihleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki. *İş Ahlakı Dergisi*, 2(3), 19-65.
- Aktuğ, S., ve Sevinç, M.Y. (2021, 4 Mayıs). *Toplum 5.0: akıllı sistemlerin ve robotların ekonomik devrimi*. [Bildiri sunumu]. International Academician Studies Congress, Mersin.
- Anagün, Ş. S., Atalay, N., Kılıç, Z., ve Yaşar, S. (2016). Öğretmen adaylarına yönelik 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (40), 160-175.

- Atış Akyol, N. ve Aşkar, N., (2022). Erken çocukluk döneminde 21. yüzyıl becerileri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi*, 42(3), 2597-2629.
- Aydın, E., ve Tunagür, M. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(32), 349-374.
- Aydın, F., ve Silik, Y. (2018). Teknoloji okuryazarlığı: tarihsel bir betimleme. *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 107-126.
- Bal, M. (2018). *Türkçe dersinin 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. Turkish Studies*, 13(4), 49-64.
- Banks, A. J. (2008). Diversity, group identify, and citizenship education in a global age. *Educational Researcher*, 37(3), 129-139.
- Barası, M. (2020). *2018 ortaokul Türkçe dersi öğretim programının 21.yüzyıl becerileri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bektaş, M., Sellum, F., ve Polat, D. (2019). 2018 hayat bilgisi dersi öğretim programının 21. yüzyıl öğrenme ve yenilikçilik becerileri açısından incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 9(1), 129-147.
- Bernier, A. N. (2015). *Designing a systems based curriculum to develop 21st century sustainability literacy and communication skills* [Unpublished doctoral thesis]. Prescott College Institute of Educational Sciences, Arizona.
- Bozkurt, F. (2020). 21. yüzyıl becerileri açısından sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programının değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 34-64.
- Bull, A., & Gilbert, J. (2012). Swimming out of our depth? Leading learning in 21st century schools. *New Zealand Council for Educational Research*, 1(23), 4-23.
- Büyükoztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem A Yayınevi.
- Can, A. (2020). *Bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Pegem Yayıncılık.

- Cemaloğlu, N., Arslangilay, A. S., Üstündağ, M. T. ve Bilasa, P. (2019). Meslek lisesi öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri özyeterlik algıları. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 845-874.
- Chang, C.S., Liu, E.F., Lee, C., Chen, N.S., Hu, D.C., & Lin, C.H. (2011). Developing and validating a media literacy self-evaluation scale (mlss) for elementary school students. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(2), 63-71.
- Chu, S.K., Tse, S.K., and Chow, K. (2011). Using collaborative teaching and inquiry project-based learning to help primary school students develop information literacy & information skills. *Library and Information Science Research*, 33(2), 132-143.
- Cox, C. B. (2014). *21st century skills and principles of flow in the freign language classroom* [Unpublished master's thesis]. Brigham Young University.
- Çelebi, M., ve Sevinç, Ş. (2019, 26-27 Nisan). Öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik algılarının ve bu becerileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi. [Bildiri sunumu]. 6. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi, Gaziantep.
- Çetin, M., ve Çetin, G. (2021). 21. yüzyıl becerileri açısından MEB okul öncesi eğitim programına eleştirel bir bakış. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 35(1), 235-255.
- Çınar, F. S. (2019). *Ortaokul öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin algılarının ve görüşlerinin incelenmesi (Çorum ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2021). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve lisrel uygulamaları*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çolak, M. (2018). *Ortaokul fen bilimleri dersinin 21. yüzyıl becerilerini kazandırmadaki etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri (Kayseri ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Çuhadaroğlu, A. (2013). Bilişsel esnekliğin yordayıcıları. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 2(1), 86-101.
- Demirbaş, İ., Demirbaş, N. ve Kahraman, E. (2023). Ortaokul öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algılarının incelenmesi. *Smart Journal*, 9(73), 3977-3985.
- Doğan, E. (2020). *Ortaöğretim programlarına 21. yüzyıl becerilerinin yansımaları ve öğretmenlerin bu becerilere ilişkin görüşleri (Ankara ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Edwards, S. (2015). Active learning in the middle grades. *Middle School Journal*, 46(5), 26-32.
- Eragamreddy, N. (2013). Teaching creative thinking skills. *International Journal of English Language & Translation Studies*, 1(2), 124-145.
- Erdoğan, Y., Bayram, S., ve Deniz, L. (2007). Web tabanlı öğretim tutum ölçeği: açıcı ve doğrulayıcı faktör analizi çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 4(2), 1-14.
- Erkılıç, M. (2020). *21. yüzyıl becerilerinin fizik başarısına etkisinin araştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erkorkmaz, Ü., Etikan, İ., Demir, O., Özdamar, K., ve Sanisoğlu, S. Y. (2013). Doğrulayıcı faktör analizi ve uyum indeksleri. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 33(1), 210-223.
- Eryılmaz, S., ve Uluyol, Ç. (2015). 21. yüzyıl becerileri ışığında fatih projesi değerlendirmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 209-229.
- Fadel, C. (2008). *The Partnership for 21st Century Learning*. <https://www.oecd.org/site/educeri21st/40756908.pdf>
- Florea, N. M. & Hurjui, E. (2015, 7th-9th November). *Critical thinking in elementary school children*. [Paper Presentation] The 6th International Conference Edu World 2014 “Education Facing Contemporary World Issues”, Brasov, Romania.

- Fukuda, K. (2020). Science, technology and innovation ecosystem transformation toward society 5.0. *International Journal of Production Economics*, 220.
- Garip, S (2023). Sosyal bilimlerde nicel araştırma geleneği üzerine kuramsal bir inceleme. *International Journal of Social Science Research*, 12(1), 1-19.
- Gelen, İ. (2017). P21-Program ve öğretimde 21. yüzyıl beceri çerçeveleri. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 15-29.
- Gülsoy, A.F.(2020). *Türk Milli Savunma Sanayi Tarihi: Aselsan Örneği*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gürültü, E., Aslan, M., ve Alıcı, B. (2020). Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri kullanım yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(4), 780-798. doi: 10.16986/HUJE.2019051590
- Henson, R. K., & Roberts, J. K. (2006). Use of exploratory factor analysis in published research: common errors and some comment on improved practice. *Educational and Psychological Measurement*, 66, 393-416.
- Hooper, D, Coughlan, J., and Mullen, M (2008). Structural equation modelling: guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Hu, L. T., and Bentler, P. M. (1999). Cut-off criteria for fit indexes in covariance structure analysis: conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55.
- Işıkgöz, M. E.(2021). Ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımlarının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi*, 6(1), 71-84.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayıncılık.
- Karasheva, Z., Amirova, A., Ageyeva, L., Jazdykbayeva, M., & Uaidullakzy, E. (2021). Preparation of future specialists for the formation of educational communication skills for elementary school children. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*, 13(3), 467-484.
- Kalemkuş, F., ve Bulut Özek, M. (2021). 21. yüzyıl becerileri konusunda araştırma eğilimleri. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 878-900.

- Kalemkuş, J. (2021). Fen bilimleri dersi öğretim programı kazanımlarının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(1), 63-87.
- Kan, Ç. (2009). Değişen değerler ve küresel vatandaşlık eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(3), 895-904.
- Karakuş, C., Kartal, A., ve Çağlayan, K. T. (2016). İlkokul öğrencilerine göre sorumluluk. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 49(1), 1-19.
- Kayhan, E., Altun, S., ve Gürol, M. (2019). Sekizinci sınıf Türkçe öğretim programının 21. yüzyıl becerileri açısından değerlendirilmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 20-35.
- Kayri, M. (2009). Araştırmalarda gruplar arası farkın belirlenmesine yönelik çoklu karşılaştırma (post-hoc) teknikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 51-64.
- Keidanren (2018, 13 November). *Society 5.0 co-creating the future*. https://www.keidanren.or.jp/en/policy/2018/095_outline.pdf
- Kırgız, G. (2019). *Türkçe dersiyle 21. yüzyıl becerilerinin ilişkilendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kıyıkçı, A. (2021). *2018 hayat bilgisi öğretim programlarının ve uygulamalarının öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini kazandırma durumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kum Toptimur, Z. (2021). *İlk ve ortaokul okul yöneticilerinin öğretim liderliği davranışlarının öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine etkisi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kurbanoglu, S. S. (2010). Bilgi okuryazarlığı: kavramsal bir analiz. *Türk Kütüphaneciliği*, 24(4), 723-747.
- Lance, C. E., Butts, M. M., & Michels, L. C. (2006). The sources of four commonly reported cutoff criteria. *Organizational Research Methods*, 9(2), 202-220.

- Leadbeater, B. J., Thompson, K., & Sukhawathanakul, P. (2016). Enhancing social responsibility and prosocial leadership to prevent aggression, peer victimization, and emotional problems in elementary school children. *American Journal of Community psychology*, 58(3-4), 365-376.
- Leu, D. J., & Kinzer, C. K. (2000). The convergence of literacy instruction with networked technologies for information and communication. *Reading Research Quarterly*, 35(1), 108-127.
- Lindner, J. (2018). Entrepreneurship education for a sustainable future. *Discourse and Communication for Sustainable Education*, 9(1), 115-127.
- MacWhinney, B. (1998). Models of the emergence of language. *Annual Review of Psychology*, 49(1), 199-227.
- Maneen, C. A. (2016). *A case study of arts integration practices in developing the 21st century skills of critical thinking, creativity, communication, and collaboration* [Unpublished doctoral thesis]. Gardner-Webb University.
- MEB (2023). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2022-2023*. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- Monereo, C. (2004). The virtual construction of the mind: The role of educational psychology. *Interactive Educational Multimedia*, 9, 32-47.
- Mourtos, N. J., Okamoto, N. D., & Rhee, J. (2004, 9-13 February). *Defining, teaching, and assessing problem solving skill*. [Paper presentation]. UICEE Annual Conference on Engineering Education, Mumbai, India.
- Oblinger, D., & Oblinger, J. (2005, 3 June). *Is it age or it: First steps toward understanding thenet generation*. <https://www.educause.edu/research-and-publications/books/educating-net-generation/it-age-or-it-first-steps-toward-understanding-net-generation>.
- Otuz, B., Görkaş Kayabaşı, B., ve Ekici, G. (2018). 2017 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının beceri ve değerlerinin anahtar yetkinlikler açısından analizi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(4), 944-972.
- Önen, S. M. ve Kanayran, H. G. (2015). Liderlik ve motivasyon: Kuramsal bir değerlendirme. *Birey ve Toplum Dergisi*, 5(10), 43-63.

- Özdemir C., Ergin A., Uğur Baysal S., Oğuz C. ve Yılmaz B. B. (2020). Anne ve babaların gözetimsel davranış profili ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Türk Pediatri Arşivi*, 55(3), 277–83.
- Özdemir, N. (2021). *Ortaokul öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretmen becerilerinin incelenmesi (Bursa ili örneği)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özkan Elgün, İ. (2021). *Analysis of the 8th grade English course in terms of 21st century skills* [Unpublished master's thesis]. University of Ufuk, Turkey.
- Partnership for 21st Century Skills (2009). *P21 framework definitions*. <https://www.oecd.org/site/educeri21st/40756908.pdf>
- Pedro, F. (2006, January). *The new millennium learners: Challenging our views on ICT and Learning*. https://www.researchgate.net/publication/237384520_The_New_MillenniumLearners_Challenging_Our_Views_on_ICT_and_Learning/link/53ea5db40cf2fb1b9b677adf/download
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5), 1-5.
- Rahman, M. M. (2019). 21st century skill “problem solving”: defining the concept. *Asian Journal of Interdisciplinary Research*, 2(1), 64-74. <https://doi.org/10.34256/ajir1917>
- Rahman, M. M., Sopandi, W., Widya, R. N., & Yugafiat, R. (2019). Literacy in the context of communication skills for the 21st century teacher education in primary school student. *International Journal of Science and Applied Science: Conference Series*, 3(1), 101-108.
- Samancı, O., ve Uçan, Z. (2017). Çocuklarda sosyal beceri eğitimi, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 281-288.
- Sarıtaş, B. (2019). *Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersinin 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Seçer, İ. (2015). *SPSS ve Lisrel ile pratik veri analizi*. Anı Yayıncılık.
- Sejzi, A. A., Aris, B., & Yuh, C. P. (2013, 1-17 April). *Important soft skills for university students in 21th century*. [Paper presentation]. 4th International Graduate Conference on Engineering, Science, and Humanities, University Technology Malaysia (UTM), Johor, Malaysia.

- Solmaz, B., ve Yılmaz, A. (2012). Medya okuryazarlığı araştırması ve Selçuk Üniversitesinde bir araştırma. *Selçuk İletişim Dergisi*, 7(3), 55-61.
- Sulaiman, N. D., & Shahrill, M. (2015). Engaging collaborative learning to develop students' skills of the 21st century. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(4), 544-552.
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2023). *21. yüzyıl becerileri ve değerlere yönelik araştırma raporu*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Tarhan, M. (2019). *Girişimcilik pedagojisine giriş*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tiryakioğlu, R. (2022). İlköğretim fen bilimleri ve matematik öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri ve yeni medya okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ordu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Tuğluk, M. N., ve Özkan, B. (2019). MEB 2013 okul öncesi eğitim programının 21. yüzyıl becerileri açısından analizi. *Temel Eğitim Dergisi*, 1(4), 29-38.
- Ülger, K. (2004). Öğrencilerin yaratıcı düşünme gelişimlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 39(175), 275-284.
- Vega, E. M. A., Fernandez, M. T., & Marcos, J. M. A. (2024). Social skills in primary education: Influential variables in intercultural contexts. *Journal of Education and e-Learning Research*, 11(3), 539-547.
- White (2012). *A descriptive study of 21st century instructional practices in the association of cristian schools international in Kentucky, Ohio and West Virginia* [Unpublished master's thesis]. Marshall University, Virginia.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46, 74-85.
- Yayla, A., ve Sağlam, A. (2021). 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrenci, öğretmen ve eğitim ortamları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 718-734.
- Yeşilyurt, E. (2020). Yaratıcılık ve yaratıcı düşünme: tüm boyut ve paydaşlarıyla kapsayıcı bir derleme çalışması. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(25), 3874-3915.